

2.8. A TÉLI KÖZFOGLALKOZTATÁS

BUSCH IRÉN

Ebben az alfejezetben a téli közfoglalkoztatási képzési programokban részt vevőkre vonatkozó legfontosabb adatokat mutatjuk be.

A 2011-ben bevezetett új közfoglalkoztatási programban részt vevők száma 2013-ra jelentősen megnőtt, átlagos létszámuk két év alatt több mint másfélszeresére, 127 ezer főre bővült. Az átlagos létszám nem egyenletesen oszlott meg az egyes hónapokban, hanem komoly szezonális különbségeket mutatott. Ezt egyrészt a támogatás finanszírozásának költségvetési évhez kötődő szabályainak,¹ másrészt annak a következménye volt, hogy a közmunkák többségét külső helyszíneken végzik, ami jelentősen korlátozza a téli munkalehetőségeket. A téli közfoglalkoztatás bevezetésének célja a szezonális hatásának csökkentése volt.

2013 novemberében indult el a *téli átmeneti közfoglalkoztatási* program, amely részben a téli időszakban is végezhető munkákhoz kapcsolódó foglalkoztatást, részben a téli képzési programokat foglalja magában. A téli közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó képzési programokban részt vevők – hasonlóan más közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó képzésekhez – közfoglalkoztatási bérben részesülnek a képzés időtartama alatt. E képzések deklarált célja, hogy lehetőséget nyújtsanak a közfoglalkoztatottak elhelyezkedési esélyeinek növelésére az elsődleges munkaerőpiacon.

Eddig két téli képzési program zajlott le. Az első a 2013 novembere és 2014 áprilisa közötti időszakban, a második 2014 decembere és 2015 márciusa között. A második képzési programban lehetőség nyílt arra, hogy másodszor is képzésben vegyenek rész azok, akik korábban eredményesen elvégezték az alapfokú végzettségre irányuló felzárkóztató vagy alapképzettség-képzést.

A 2.8.1. táblázatban a téli közfoglalkoztatási képzési programokban részt vevők számára vonatkozó legfontosabb adatokat foglaltuk össze.

2.8.1. táblázat: A téli közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó képzési programokban részt vettek száma

	2013-2014. évi téli közfoglalkoztatás ^a	2014-2015. évi téli közfoglalkoztatás
Összes létszám	99 571	27 999
A képzésből lemorzsolódottak száma	5 052	1 101
A lemorzsolódottak aránya (százalék)	5,1	3,9
A képzésbe bevont romák száma	22 107	6 908
A képzésbe bevont romák aránya (százalék)	22,2	39,3

^a Az NFSZ integrált informatikai rendszeréből táplálkozó adattárházban megtalálható létszámadatok igen kis mértékben, 0,5 százalékkal eltérnek a TÁMOP 2.1.6 manuális adatgyűjtésétől.

Forrás: Nemzetgazdasági Minisztérium Gazdálkodásért Felelős Helyettes Államtitkárság Projekt-végrehajtási Főosztály 2015. év 12. heti adatszolgáltatása alapján.

¹ A következő évre történő áthúzóadás lehetősége korlátozott volt.

Az első, a 2013–2014. évi téli közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó képzési programban csaknem 100 ezer fő vett részt, a másodikban 28 ezer fő, vagyis a téli képzési programokban részt vettek száma jelentősen visszaesett. Az első képzési program résztvevőinek 22 százaléka, míg a másodiknak csaknem 40 százaléka roma származású volt. E programokból a lemorzsolódás aránya viszonylag kicsi volt, és az arány 5 százalékról 4 százalékra csökkent a második programban az elsőhöz viszonyítva.

A 2.8.2–2.8.4. táblázatban a téli képzési programok résztvevőinek megoszlását mutatjuk be a a résztvevők néhány jellemzője szerint. Az első téli képzés résztvevőinek 15 százaléka, a második ciklus résztvevőinek 22 százaléka volt 25 évesnél fiatalabb (2.8.2. táblázat) Az összes közfoglalkoztatott kor szerinti összetételével összehasonlítva, azt látjuk, hogy míg az első képzési program résztvevői között a fiatalok aránya valamivel alatta maradt a fiatalok arányának az összes közfoglalkoztatott között, a második ciklus képzéseiben a fiatalok némileg felülreprezentáltak voltak.

2.8.2. táblázat: A téli közfoglalkoztatási képzési programokban részt vevők és az összes közfoglalkoztatott életkor szerinti százalékos megoszlása

Korcsoport	A téli közfoglalkoztatási képzési programokban résztvevők megoszlása ^a		Az összes közfoglalkoztatott megoszlása	
	2013–2014	2014–2015	2013	2014
25 évnél fiatalabb	14,8	21,8	17,0	16,3
26–30 éves	59,6	58,3	59,0	60,6
50 évesnél idősebb	25,6	19,9	24,6	23,2
Együtt	100,0	100,0	100,0	100,0

^a Az NFSZ integrált informatikai rendszerének létszám adatai kismértékben, 0,5 százalékkal eltérnek a TÁMOP 2.1.6 manuális adatgyűjtésétől.

Forrás: Az NFSZ Integrált informatikai rendszerének adatai alapján.

Iskolai végzettség tekintetében (2.8.3. táblázat) a téli képzések résztvevőinek 62, illetve 64 százaléka volt legfeljebb 8 általános iskolai végzettségű, vagyis az alacsony iskolai végzettségűek képzési részvételi aránya magasabb volt, mint arányuk az összes közfoglalkoztatott között.

A téli képzések résztvevőinek 69, illetve 77 százaléka élt hátrányos besorolású településen, arányuk némileg kisebb volt, mint a hátrányos helyzetű településeken élő összes közfoglalkoztatott aránya (2.8.4. táblázat).

A tanfolyam típusa szerint jelentős átrendeződés következett be a két képzési periódus között (2.8.5. táblázat). Az első képzési periódus résztvevőinek csaknem fele alapkompétenciát fejlesztő, alapfokú tanfolyamon vett részt. A második képzési periódusra ez a tanfolyamtípus csaknem eltűnt. Ennek megfelelően megnőtt az OKJ-s képzések aránya. Míg a 2013/2014 telén sikeresen megvalósult képzések mintegy 22 százaléka, addig a 2014/2015. évi téli közfoglalkoztatáshoz kapcsolódóan indított képzési programok 62 százaléka volt

államilag elismert OKJ-s képzés. Az OKJ-s képzések számának növekedése azzal is összefüggött, hogy a megelőző évben alapkompentencia-képzésben sikeresen részt vett személyek ráépülő, új szakmai képzésekben vehettek részt.

2.8.3. táblázat: A téli közfoglalkoztatási képzési programokban résztvevők és az összes közfoglalkoztatott iskolai végzettség szerinti százalékos megoszlása

Iskolai végzettség	A téli közfoglalkoztatási képzési programokban résztvevők megoszlása		Az összes közfoglalkoztatott megoszlása	
	2013-2014	2014-2015	2013	2014
Általános iskolánál kevesebb	10,2	8,5	7,7	7,2
Általános iskola	52,2	55,7	45,6	45,6
Szakiskola, szakmunkásképző	22,8	22,5	28,2	30,7
Szakközépiszkola, technikum	7,7	7,4	9,5	8,6
Gimnázium	5,5	5,3	7,0	6,0
Felsőfok	1,5	0,7	2,1	2,8
Együtt	100,0	100,0	100,0	100,0

Forrás: Az NFSZ integrált informatikai rendszerének adatai alapján.

2.8.4. táblázat: A téli közfoglalkoztatási képzési programokban résztvevők és az összes közfoglalkoztatott százalékos megoszlása lakóhelyük hátrányos helyzete szerint

	A téli közfoglalkoztatási képzési programokban részt vevők megoszlása		Az összes közfoglalkoztatott megoszlása	
	2013-2014	2014-2015	2013	2014
Nem hátrányos helyzetű településen él	30,7	23,1	22,8	17,8
Hátrányos helyzetű településen él	69,3	76,9	77,2	82,2
Együtt	100,0	100,0	100,0	100,0

Forrás: Az NFSZ integrált informatikai rendszerének adatai alapján.

2.8.5. táblázat: A téli közfoglalkoztatási képzési programokban részt vevők százalékos megoszlása a tanfolyam típusa szerint

	2013-2014. évi téli közfoglalkoztatás	2014-2015. évi téli közfoglalkoztatás
Alapkompentencia, alapfokú	47,8	0,3
Betanított képzések	30,2	35,3
Hatósági	0,5	1,8
OKJ	21,5	62,7
Együtt	100,0	100,0

Forrás: Az NFSZ integrált informatikai rendszerének adatai alapján.

A téli közfoglalkoztatást és képzést követő elhelyezkedési esélyek változásáról nem állnak rendelkezésre értékelések. Ahogy korábban bemutattuk, a téli képzési programok résztvevői és az összes közfoglalkoztatott összetétele

különbözik. A rendelkezésre álló adatok alapján nem ítélték meg, hogy az elhelyezkedési esélyekben mutatkozó különbség mennyiben az összetétel különbözőségének eredménye, és mennyiben köthető ahhoz, hogy az egyének képzési programokban vettek részt

A közfoglalkoztatási támogatásukat 2014-ben befejező személyek 10–11 százaléka volt megtalálható a nyílt munkaerőpiacon a támogatást követő 180. napon, 2014 novemberében. A képzésben is részesítettek esetén ez az arány 10 százalék alatti, a többi téli közfoglalkoztatott esetén 10 százalékot meghaladó arányú, 11–12 százalékos volt.

A képzésekből kilépők alacsony (5 százalék körüli) elhelyezkedési aránya volt megfigyelhető azoknál, akiket a további képezhetőségük, támogatott elhelyezkedésük megalapozása érdekében alapképzettség- vagy más jellegű alapképzésben részesítettek.

A középfokú végzettségűek több mint kétharmada szakmai jellegű és OKJ-képzéseket kapott. A szakképzésekben, betanító jellegű képzésekben részesített, középfokú végzettségűek elhelyezkedési arányai 14 és 21 százalék közötti mozgottak, elérték, illetve meghaladták a közfoglalkoztatottak egészére és a középfokú végzettséggel rendelkező, de képzésben nem részesített közfoglalkoztatott személyekre jellemző arányokat.

Azokban a megyékben (Vas, Veszprém, Budapest), ahol kedvezőbb a gazdasági és foglalkoztatási helyzet, a képzésben is részesített közfoglalkoztatottak elhelyezkedési mutatói (12–18 százalék) elérték, illetve meghaladták a képzésben nem részesítettekre jellemző arányokat. A szakmai jellegű és betanító jellegű képzésben részesítettekre jellemző elhelyezkedési arányok a jobb gazdasági helyzetű megyékben (Budapesten, Győr-Sopron-Moson, Fejér, Komárom-Esztergom, Csongrád, Vas, Veszprém) meghaladták a közfoglalkoztatás egészére jellemző elhelyezkedési arányokat.